

23.9.2016

OM 20/51/2016

Kommunstyrelsen (exkl. landskapet Åland)

KOMMUNALVALET 2017: Bestämmande av röstningsställena och meddelande av deras uppgifter, valmaterial, användning av valdatasystemet, valutbildning och övrig information om valet

Nästa allmänna val är kommunalvalet som förrättas söndagen den 9 april 2017. Förhandsröstning ordnas i Finland 29.3–4.4.2017 (från onsdag till tisdag) och utomlands 29.3 -1.4.2017 (från onsdag till lördag). Förhandsröstning ombord på ett finskt fartyg som befinner sig utomlands kan inledas redan 22.3.2017.

Kommunalvalet 2017 är det första kommunalvalet som förrättas enligt 15 § i den nya kommunallagen (410/2015). Mandattiden för fullmäktigeledamöterna som utses i valet inleds 1.6.2017 och varar till utgången av maj 2021.

Justitieministeriet ber kommunstyrelsen sända detta brev till centralvalnämnden för kännedom. Brevet finns tillgängligt även på justitieministeriets webbplats www.vaalit.fi.

1. Vallagstiftning

Sedan det föregående kommunalvalet i oktober 2012 har det i vallagen (714/1998) gjorts tre ändringar som påverkar kommunalvalet:

Ändringar år 2013 (RP 27/2013 rd)

Lagen om ändring av vallagen (496/2013) trädde i kraft 1.7.2013 och de mest betydande ändringarna som tillämpades redan vid valen 2014 och 2015 var:

- 16 §: Valnämnden kan anlita biträdande personal både för räkningen av röstsedlarna och för användningen av datasystemen.
- 17 §: Valförrättare till hemmaröstning förordnas av den kommunala centralvalnämnden.

- 41 §: De kommunala centralvalnämnderna ska göra upp sammanställningen av kandidatlistorna vid det sammanträde som hålls den 31 dagen före valdagen och som börjar senast klockan 16. Uppgifterna om kandidaterna ska antecknas under partiets namn eller den gemensamma listans beteckning grupperade i en eller flera spalter uppifrån och nedåt.
- 48 §: Ett allmänt förhandsröstningsställe får inte vara öppet lördagar och söndagar före klockan 9 eller efter klockan 18.
- 76 §: Vid röstningen på valdagen, främst i sådana situationer där vallokalen inte är tillgänglig och det inte är möjligt att göra röstningsanteckningen i valbåset utan att den röstande förorsakas oskäligen olägenhet, kan anteckningen göras på ett annat sätt så att valhemligheten bevaras.
- 87 §: Kontrollräkningen av rösterna som avgetts på valdagen ska påbörjas måndagen efter valdagen senast klockan 12.
- 95 §: Sammanträdet vid vilket kommunalvalets resultat fastställs ska hållas onsdagen den tredje dagen efter valdagen senast kl. 18.
- 150 §: En valmansförening får bildas av minst tre röstberättigade kommuninvånare i kommuner med högst 1 500 invånare och av minst fem röstberättigade kommuninvånare i kommuner med 1 501–2 000 invånare. I andra kommuner krävs fortsättningsvis minst 10 röstberättigade kommuninvånare för att bilda en valmansförening vid kommunalval.

Ändringar år 2015 (RP 290/2014 rd)

Lagen om ändring av vallagen (563/2015) trädde i kraft 1.6.2015. De mest betydande ändringarna i den hade samband med stiftandet av den nya kommunallagen.

- hela lagen: I den finska lagen ändrades ordet kunnallisvaalit till kuntavaalit;
- 144 §: Valdagen vid kommunalval är den tredje söndagen i april (om den tredje söndagen i april är påskdagen eller söndagen efter påskdagen, är valdagen söndagen före påskdagen).

Ändringar år 2016 (RP 16/2016 rd)

Lagen om ändring av vallagen (361/2016) trädde i kraft 1.6.2016. De mest betydande ändringarna i den gällde bestämmelserna om valmyndigheternas behörighet och jäv vid val.

- ny 9 a §: I lagen intogs en ny bestämmelse enligt vilken valmyndigheterna ska sköta sitt uppdrag opartiskt.
- 14 §: På den kommunals centralvalnämndens verksamhet tillämpas bestämmelserna om jäv i 27–30 § i förvaltningslagen.
- 15 och 16 §: En kandidat får inte vara medlem eller ersättare i *valnämnden*. Förvaltningslagens reglering av jäv tillämpas inte på medlemmarna och ersättarna i *valbestyrelsen*. Med makar avses äkta makar, personer som lever under äktenskapsliknande förhållanden och personer som lever i registrerat partnerskap. Förvaltningslagens reglering av jäv tillämpas inte på medlemmarna och ersättarna i *valbestyrelsen*.

- 17 §: En kandidat eller en kandidats make eller maka, barn, syskon eller föräldrar kan inte vara valförrättare. Med makar avses äkta makar, personer som lever under äktenskapsliknande förhållanden och personer som lever i registrerat partnerskap. Förvaltningslagens reglering av jäv tillämpas inte på valförrättare.
- 58 och 73 §: En kandidat eller en kandidats make eller maka, barn, syskon eller föräldrar kan inte vara valbiträde. Med makar avses äkta makar, personer som lever under äktenskapsliknande förhållanden och personer som lever i registrerat partnerskap.

Den uppdaterade vallagen

Den uppdaterade vallagen finns på adressen
<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1998/19980714>.

2. Inverkan av ändringar i kommunindelningen

Enligt kommunstrukturlagen (1698/2009) ska kommunalval som förrättas under året före det år då en ändring i kommunindelningen träder i kraft förrättas med iakttagande av den nya kommunindelningen. Eftersom kommunalvalet förrättas redan i april 2017, gäller den ovan nämnda bestämmelsen de ändringar i kommunindelningen som träder i kraft 1.1.2018. Enligt motiveringen till regeringens proposition (RP 268/2014 rd) ska statsrådet i dessa fall fatta beslut om ändringen i kommunindelningen senast före utgången av året före valåret (dvs. 2016).

Tills vidare finns det inga uppgifter om sådana ändringar i kommunindelningen som skulle träda i kraft 1.1.2018.

3. Fullmäktiges beslut om antalet fullmäktigeledamöter

I 16 § 2 mom. i kommunallagen föreskrivs att om fullmäktige fattar beslut om ett större antal ledamöter än antalet som avses i 1 mom. i samma paragraf, ska justitieministeriet underrättas om detta före utgången av året före valåret, dvs. senast 31.12.2016.

Kommunen ska se till att meddelandet om detta sänds inom ovan nämnda tidsfrist. De fritt formulerade meddelandena ska helst skickas per e-post till justitieministeriets valpostlåda vaalit@om.fi. Flera kommuner hade redan innan detta brev utarbetades hunnit skicka ett meddelande om detta per post eller per e-post till justitieministeriets officiella e-postadress. Dessa meddelanden beaktas naturligtvis som sådana.

På basis av meddelandena antecknar huvudanvändaren av justitieministeriets valdata-system vid respektive kommun antalet ledamöter som ska väljas så att kommunerna kan kontrollera och kvittera dessa uppgifter tillsammans med övriga uppgifter som avses i följande kapitel senast fredagen 13.1.2017 kl. 12 (se s. 5-6 i detta brev).

4. Röstningsställena i kommunalvalet 2017

Enligt 14 § 3 mom. i grundlagen ska det allmänna främja den enskildes möjligheter att delta i samhällelig verksamhet och att påverka beslut som gäller honom eller henne själv. Med stöd av detta är kommunen skyldig att se till att väljarna har tillräckliga möjligheter att rösta på förhand eller på valdagen.

När det gäller att säkerställa ett gott valdeltagande i kommunalvalet är det ytterst viktigt att det finns tillräckligt med förhandsröstningsställen och vallokaler på valdagen.

Bestämmandet av de allmänna förhandsröstningsställena

Enligt 9 § i vallagen ska kommunstyrelsen besluta om antalet och placeringen av de allmänna förhandsröstningsställena i kommunen. Det ska finnas minst ett förhandsröstningsställe i varje kommun, om inte något annat följer av särskilda skäl.

Kommunstyrelsen svarar också för nödvändiga upphandlingar för förhandsröstningen enligt vad som föreskrivs om kommunala upphandlingar. Om kommunen ordnar förhandsröstningen i någon utomstående aktörs utrymmen, till exempel i Postens (Posti Group Abp) verksamhetsställen (postkontor och tillfälliga verksamhetsställen)¹ eller i ett köpcentrum, ska den själv ingå avtal om detta med aktören i fråga.

Vid bestämmandet av förhandsröstningsställena bör kommunstyrelsen fästa uppmärksamhet vid de anvisningar som ingår i bilaga 1.

Bestämmandet av röstningsställena på valdagen

Enligt 8 § i vallagen utgör kommunen ett röstningsområde, om det inte är nödvändigt att dela in kommunen i flera röstningsområden. I vallagen ingår inga närmare bestämmelser om röstningsområdenas storlek eller antalet invånare inom dem. Fullmäktige fattar beslut om röstningsområdena.

Vid kommunalvalet 2017 iakttas den indelning i röstningsområden som träder i kraft den 15 oktober 2016. Denna indelning baserar sig på de beslut om röstningsområdena som kommunerna meddelat till magistraterna senast 30.4.2016.

Varje röstningsområde ska ha ett *röstningsställe på valdagen* vilket anges i beslut av kommunstyrelsen. På valdagen får väljaren rösta endast på det röstningsställe som finns inom det röstningsområde som har antecknats för honom eller henne i rösträttsregistret. Justitieministeriet rekommenderar att kommunerna vid bestämmandet av

¹ Redan vid Europaparlamentsvalet 2014 och riksdagsvalet 2015 var det så, att det inte längre ingicks något ramavtal mellan Posten och justitieministeriet. Posten erbjöd dock trots detta vissa kommuner möjlighet att använda dess tjänster för ordnandet av förhandsröstning och kommunerna fick på samma sätt som förut själv bestämma om de ville använda Postens tjänster eller ordna förhandsröstningen på något annat sätt. Samma förfarande tillämpas vid kommunalvalet 2017. Postens försäljningspersonal kommer att kontakta kommunerna i fråga under hösten 2016 och avsikten är att avtalen mellan Posten och kommunerna ingås före slutet av året.

röstningsställena på valdagen i tillämpliga delar följer anvisningarna om bestämmandet av förhandsröstningsställena i bilaga 1.

Under de senaste åren har kommunerna betydligt minskat antalet röstningsområden. Detta har försvagat väljarnas möjligheter att rösta på valdagen. Ministeriet rekommenderar att det nuvarande antalet röstningsområden inte utan tvingande skäl minskas. Kommunerna ska tvärtom utreda om det finns möjlighet att öka antalet röstningsområden vid det följande valet. I detta sammanhang bör det också påpekas att användning av rösträttsregistret vid röstningen på valdagen (se s. 8 i detta brev) inte är någon grund för att minska antalet röstningsområden.

Tidsplanen för bestämmandet av röstningsställena och uppgifterna som ska registreras i valdatasystemet

Kommunstyrelsen ska fatta beslut om de allmänna förhandsröstningsställena och röstningsställena på valdagen i god tid så att de kan registreras i justitieministeriets valdatasystem senast fredagen 13.1.2017.

Enligt 9 § 4 mom. i vallagen ska kommunstyrelsen se till att i det register över röstningsställen som Befolkningsregistercentralen för, (dvs. basdatasystemet i justitieministeriets valdatasystem) på det sätt som Befolkningsregistercentralen bestämmer, i fråga om varje allmänt förhandsröstningsställe i kommunen antecknas det allmänna förhandsröstningsställets

- namn
 - besöksadress,
 - de dagar och de tider då förhandsröstningsstället är öppet samt
- i fråga om röstningsstället på valdagen
- namn och
 - besöksadress samt

övriga uppgifter som Befolkningsregistercentralen föreskriver.

Befolkningsregistercentralen kommer att skicka ett brev med närmare anvisningar om meddelandet av uppgifter via basdatasystemet i december 2016. Också i VAT-anvisning nr 2b finns närmare anvisningar om detta. Anvisningarna ska läsas omsorgsfullt och iakttas noggrant.

Uppgifterna om förhandsröstningsställena och röstningsställena på valdagen ska registreras i basdatasystemet senast på fredagen 13.1.2017.²

² Enligt 9 § i vallagen är de allmänna förhandsröstningsställen i hemlandet och röstningsställen på valdagen i hemlandet som före utgången av den 51 dagen före valdagen har antecknats i registret över röstningsställen, röstningsställen vid valet. I praktiken måste den sista registreringsdagen dock vara tidigare, i detta fall 13.1.2017, eftersom det till meddelandekortet som skickas till var och en röstberättigad bifogas en förteckning över de förhandsröstningsställen som finns i dennes valkrets samt deras adresser och öppettider. Tillräcklig tid måste reserveras för att skriva ut, kontrollera och trycka dessa förteckningar.

Andra uppgifter som ska registreras i basdatasystemet

Kommunens centralvalnämnd ska dessutom inom samma tidsfrist se till att det i valdatasystemets basdatasystem finns aktuella kontaktuppgifter för centralvalnämnden för kommunalvalet 2017 och kvittera i systemet att uppgifterna har kontrollerats. Det är särskilt viktigt att i registrera

- centralvalnämndens telefonnummer som skrivs ut på meddelandekortet (s.k. telefonnummer för allmänheten) och
- leveransadress för vallängderna, som ska vara en besöksadress (inte en PB-adress).

I detta sammanhang ska centralvalnämnden också kontrollera antalet ledamöter som ska väljas i kommunen som finns i basdatasystemet. Antalet som finns i basdatasystemet är antalet som fastställts enligt 16 § 1 mom. i kommunallagen eller antalet som kommunen meddelat till justitieministeriet senast 31.12.2016 (se s. 3 i detta brev).

Det är viktigt att de ovan nämnda uppgifterna, dvs.

- uppgifterna om förhandsröstningsställena,
- uppgifterna om röstningsställena på valdagen,
- centralvalnämndens kontaktinformation och
- vallängdens leveransadress samt
- antalet ledamöter som väljs i kommunen

är korrekta, eftersom uppgifterna (med undantag av de två sistnämnda) skrivs ut på meddelandekortet som skickas till väljaren och på dess bilaga.

Kommunen ska se till att uppgifterna som finns i basdatasystemet 13.1.2017 kl. 12 är slutliga uppgifter som gäller vid kommunalvalet 2017. Kommunerna svarar för att uppgifterna är korrekta.

5. Om kommunala valmyndigheters behörighet och jäv vid val

Bestämmelserna om valmyndigheternas behörighet och jäv preciserades genom en lag om ändring av vallagen (361/2016) som trädde i kraft 1.6.2016. Bestämmelserna som tillämpas på kommunalvalet 2017 är sammanfattningsvis enligt följande:

Den kommunala centralvalnämnden

Den kommunala centralvalnämnden i kommunalvalet 2017 är centralvalnämnden som fullmäktige har tillsatt i början av år 2013.

Behörighet: Medlemmarna och ersättarna ska vara valbara till kommunens förtroendeuppdrag enligt kommunallagen. Därtill ska både medlemmarna och ersättarna i mån av möjlighet företräda de grupper av röstande som vid föregående kommunalval ställt upp kandidater i kommunen. En medlem som ställer upp som kandidat i kommunalvalet får inte delta i centralvalnämndens arbete efter att hans eller hennes kandidatansökning har lämnats in till nämnden.

Jäv: I fråga om jäv för medlemmarna och deras ersättare gäller vad som föreskrivs i 27–30 § i förvaltningslagen. I praktiken betyder detta bl.a. en kandidats make som är medlem i centralvalnämnden är jävig att delta i fastställandet av kandidatuppställningen när det gäller kandidaten i fråga, räkningen av förhandsrösterna, kontrollräkningen och fastställandet av valresultatet.

Valnämnd

Behörighet: Medlemmarna och ersättarna ska vara valbara till kommunens förtroendeuppdrag enligt kommunallagen. Därtill ska både medlemmarna och ersättarna i mån av möjlighet företräda de grupper av röstande som vid föregående kommunalval ställt upp kandidater i kommunen. En kandidat får inte vara medlem eller ersättare.

Jäv: Förvaltningslagens reglering av jäv tillämpas inte på valnämnden. Detta betyder att den som utsetts till medlem eller ersättare kan delta i alla valnämndens uppgifter med ett undantag: en kandidats make eller maka, barn, syskon eller föräldrar får inte vara ett sådant valbiträde som avses i 73 § 2 mom. i vallagen.

Valbestyrelsen

Behörighet: Medlemmarna och ersättarna ska vara valbara till kommunens förtroendeuppdrag enligt kommunallagen. Därtill ska både medlemmarna och ersättarna i mån av möjlighet företräda de grupper av röstande som vid föregående kommunalval ställt upp kandidater i kommunen. En kandidat eller en kandidats make eller maka, barn, syskon eller föräldrar kan inte vara medlem eller ersättare i valbestyrelsen. När det gäller behörigheten spelar det ingen roll i vilken kommun kandidaten har ställt upp: ett syskon till en kandidat som ställts upp i kommun A är inte behörig att vara medlem i valbestyrelsen i någon kommun.³

Jäv: Förvaltningslagens reglering av jäv tillämpas inte på valbestyrelsen. Detta betyder att den som utsetts till medlem eller ersättare kan sköta alla valbestyrelsens uppgifter.

Valförrättare vid ett allmänt förhandsröstningsställe och hemmaröstning

Behörighet: En person som är omyndig⁴ eller en kandidat eller en kandidats make eller maka, barn, syskon eller föräldrar kan inte vara valförrättare. När det gäller behörigheten spelar det ingen roll i vilken kommun kandidaten har ställt upp: ett syskon till en kandidat som ställts upp i kommun A är inte behörig att vara valförrättare i någon kommun.⁵

Jäv: Förvaltningslagens reglering av jäv tillämpas inte på valförrättare. Detta betyder att den som utsetts till valförrättare kan sköta alla valförrättarens uppgifter.

³ Detta beror på att väljarna kan rösta på förhand i vilken kommun som helst.

⁴ En person som inte har fyllt 18 år eller som förklarats omyndig.

⁵ Se fotnot 3.

Valbiträde i ett röstningsställe på valdagen

Behörighet: En person som är omyndig⁶ eller en kandidat eller en kandidats make eller maka, barn, syskon eller föräldrar kan inte vara valbiträde.

Jäv: Valbiträdet har bara en uppgift, dvs. att biträda väljaren. Bestämmelserna om behörighet tryggar på ett tillräckligt sätt att valbiträdet kan biträda alla väljare som behöver hjälp.

6. Användningen av valdatasystemet

I kommunalvalet 2017 använder alla kommuner följande delsystem i valdatasystemet:

- 1) basdatasystemet (används av centralvalnämnden),
- 2) kandidatdatasystemet (centralvalnämnden),
- 3) rösträttsdatasystemet (används av valförrättarna vid förhandsröstningen samt av centralvalnämnden för s.k. "efterregistreringar") och
- 4) resultatuträkningssystemet (centralvalnämnden).

Användningen av valdatasystemet administreras av Rättsregistercentralen. Systemets huvudanvändare och valstödet (vaalituki@om.fi) ger närmare anvisningar om användningen av systemet. Leverantören av driftstjänster är fortsättningsvis Tieto Abp.

Behörighetskontrollen i valdatasystemet bygger på stark autentisering, vilket innebär att varje användare måste ha antingen ett chipförsatt elektroniskt id-kort (certifikat kort), personliga nätbankskoder eller ett certifikat som anslutits till mobiltelefonens SIM-kort (mobilcertifikat). En ändring i fråga om detta som skett efter det föregående valet är att Nordea inte längre beviljar nätbankskoder som inte är bundna till ett visst konto (s.k. prepaid-koder).

I valdatasystemets alla delsystem har efter det föregående riksdagsvalet gjorts en del förbättringar på basis av användarnas kommentarer. I huvudsak används systemen dock på samma sätt som vid riksdagsvalet.

Produktionsanvändningen av valdatasystemet inleds 19.12.2016 då basdatasystemet öppnas för centralvalnämndernas bruk. Valstödet ger närmare anvisningar om användningen och tidsplanen för användningen av valdatasystemet senare. Valstödet skickar också vissa påminnelser som gäller användningen.

I detta sammanhang uppmärksammas kommunerna om två ärenden som gäller användningen av valdatasystemet.

Användning av rösträttsdatasystemet på valdagen

Rösträttsdatasystemet ("den elektroniska vallängden") har använts vid röstningen på valdagen redan vid fyra val:

⁶ En person som inte har fyllt 18 år eller som förklarats omyndig.

- vid riksdagsvalet 2011 användes det i 31 kommuner inom ett röstningsområde i var kommun,
 - vid presidentvalet 2012 i 60 kommuner inom totalt 120 röstningsområden,
 - vid kommunalvalet 2012 i 80 kommuner inom totalt 250 röstningsområden,
 - vid Europaparlamentsvalet 2014 i 102 kommuner inom totalt 300 röstningsområden och
 - vid riksdagsvalet 2015 i 113 kommuner inom totalt 402 röstningsområden.
- Kommunernas erfarenheter av användningen av systemet har tillsvidare varit positiva.

Systemversionen som användes vid riksdagsvalet har efter valet utvecklats så att det är ännu mer användarvänligt än förut.

Den elektroniska vallängden kan användas i stället för eller vid sidan om pappersvallängden. Vart och ett röstningsområde måste dock också ha en pappersvallängd.

Enligt den preliminära planen fortsätter användningen av den elektroniska vallängden vid röstningen på valdagen på följande sätt vid kommunalvalet 2017:

- Kommunerna som använde systemet vid valen som förrättades under åren 2011-2015: Systemet kan användas inom de röstningsområden som kommunen bestämmer. Kommunen bör dock i god tid före valet anmäla dessa röstningsområden till valstödet.
- Andra kommuner: Kommunerna kan anmäla valstödet om de är intresserade av att använda systemet inom ett röstningsområde. Valstödet bedömer om det med beaktande valdatasystemets hela användning är lämpligt att kommunen i fråga deltar i användningen.

Justitieministeriet och valstödet kan begränsa antalet röstningsområden som deltar i användningen. Kommunen kan också återkalla sin anmälan, om det t.ex. uppstår tekniska problem.

Det bör dock framhåvas att användningen av rösträttsregistret vid röstningen på valdagen, både vid det kommande kommunalvalet och i framtiden, är frivilligt. Kommunerna har även i fortsättningen möjlighet att använda pappersvallängder. Eventuell användning av rösträttsregistret vid röstningen på valdagen (se s. 4-5 i detta brev) är således inte någon grund för att minska antalet röstningsområden.

Användning av resultatuträkningssystemet i röstningsområdena för att mata in resultatet av den preliminära rösträkningen

Vid Europaparlamentsvalet 2014 användes resultatuträkningssystemet i fyra städer och i riksdagsvalet 2015 i 43 kommuner (192 röstningsområden) så att resultaten av den preliminära rösträkningen matades in i resultatuträkningssystemet direkt i röstningsområdena. Också i fråga om detta var kommunernas erfarenheter positiva och dessa kommuner kan välja att tillämpa samma förfarande.

Vid kommunalvalet 2017 har även andra kommuner möjlighet att anmäla valstödet om de är intresserade av att ta i bruk detta förfarande. Avsikten är dock att förfarandet tas i bruk stegvis. Därför kan andra än de ovan nämnda 43 kommuner ta i bruk förfarandet

högst inom ett röstningsområde. På samma sätt som i fråga om användningen av den elektroniska vallängden kan justitieministeriet och valstödet begränsa antalet röstningsområden som deltar i användningen och kommunerna har också möjlighet återkalla sin anmälning.

Röstningsområdena som tar i bruk förfarandet ska som reservsystem använda det traditionella förfarandet, där resultatuppgifterna meddelas till kommunens informationscentral.

7. Valmaterial och valanvisningar

Justitieministeriets elektroniska tjänst för beställning av valmaterial öppnas i december 2016. Centralvalnämnderna ska före 2.1.2017 anteckna sitt behov av valmaterial i tjänsten. Justitieministeriet skickar närmare anvisningar om användningen av tjänsten senare.

Distributionen av valmaterialet inleds 15.2.2017.

Valanvisningarna och VAT-anvisningarna distribueras till centralvalnämnderna i februari 2017, dock så, att VAT-anvisningarna nr. 1 och 2b distribueras till kommunerna redan i december 2016.

Nytt meddelandekort

Det meddelandekort som enligt 21 § i vallagen skickas till de röstberättigade har ändrats. Den största ändringen är att meddelandekortet skickas i ett kuvert med fönster. Ändringen beror på att tryckeriet som skriver ut meddelandekorten inte längre kan skriva ut dem på samma sätt som förut utan betydande risker.

Ny vallängd

Också vallängden enligt 71 § i vallagen som valnämnderna använder på röstningsstäl-lena på valdagen har ändrats. Denna ändring beror på att det i Finland inte längre finns ett sådant tryckeri som skulle kunna skriva ut vallängden på en kedjebankett som förut.

Vallängden skickas till kommunerna i en plastförpackning. I plastförpackningen finns vallängdens såsom lösblad med perforering i vänstra kanten. De olika röstningsområdena har skiljts åt med färgblad. I fråga om vart och ett röstningsområde finns det först en vallängd och efter det en förteckning över dem som röstat på förhand (som har en olik layout). Avsikten är att vallängden sätts i en pärm eller på annat sätt binds fast med hjälp av perforeringen i vänstra kanten. Texten på sidorna löper lodrätt.

Närmare anvisningar om användningen av den nya vallängden ges senare i val- och VAT-anvisningarna.

8. Utbildning

Justitieministeriets utbildning

Justitieministeriet ordnar i februari-mars 2017 valutbildning som gäller förrättningen av kommunalvalet. Det ordnas totalt 12 kursdagar av vilka en är på svenska och resten på finska. Under alla kursdagar är det dock möjligt att ställa frågor på finska och svenska. När och var denna utbildning ordnas och programmet för utbildningen framgår av bilaga 2.

Deltagande i utbildningen är frivilligt. Deltagarna behöver inte skilt anmäla sig till utbildningen utan det räcker att deltagarna kommer till kursplatsen. Vi rekommenderar dock att högst tre till fyra personer per kommun deltar i kursen, eftersom utrymmen som reserverats för kursen är begränsade. Deltagande i utbildningen är avgiftsfritt, men ministeriet ersätter dock inte deltagarnas rese- eller matkostnader.

Den första utbildningen (i Vanda 10.2.2017) spelas in på video och kommer att finnas tillgänglig via valdatasystemet efter ca två veckor. Därtill är det möjligt att delta i utbildningen som ordnas i Tavastehus (17.2.2017) via Skype eller Lync (mer om detta i bilaga 2).

I utbildningen behandlas frågor som tas upp i valanvisningarna och VAT-anvisningarna, dvs.

- den kommunala centralvalnämndens uppgifter
- kandidatuppställningen och valbarheten
- ordnandet av förhandsröstningen
- ordnandet av röstningen på valdagen
- användningen av valdatasystemet
 - användningen av rösträttsdatasystemet på de allmänna förhandsröstningstillena
 - användningen av rösträttsdatasystemet i centralvalnämnden (kandidatuppställning och "efterregistreringar"),
 - användningen av rösträttsdatasystemet vid valnämnden ("elektroniska valängden")
 - resultatuträkningssystemet (räkning av förhandsrösterna, preliminär rösträkning, kontrollräkning).

Kommunens egen utbildning

Den kommunala centralvalnämnden ska utbilda, handleda och råda kommunens övriga valmyndigheter (valnämnderna, valbestyrelserna samt valförrättarna på de allmänna förhandsröstningsstillena och vid hemmaröstningen) för att dessa klarar av de uppgifter som hör till dem. Det är viktigt att kommunen på ett tillräckligt sätt utbildar valmyndigheterna, eftersom det åtminstone vid Europaparlamentsvalet 2014 förekom ett fall där en valförrättare vid förhandsröstningen utförde sina uppgifter på ett felaktigt sätt. Centralvalnämnden kan som utbildningsmaterial använda till exempel justitieministeriets valanvisningar och VAT-anvisningar.

Valdatasystemets testmiljö, som kommunerna kan använda för att testa användningen av de olika delsystemen, öppnas enligt följande:

- kandidatdatasystemet fr.o.m. 16.1.2017 och
- de andra delsystemen fr.o.m. 23.1.2017.

9. Justitieministeriets och valstödet kommunikation med centralvalnämnderna

Under beredningen och förrättandet av kommunalvalet kommer justitieministeriet och valstödet att skicka information till centralvalnämnderna främst per e-post. Därför är det skäl att centralvalnämnden redan i detta skede kontrollerar att den har en fungerande e-postadress (t.ex. vaalit@kommun.fi). Centralvalnämndernas kontaktinformation under det senaste riksdagsvalet finns på <http://www.vaalit.fi/sv/index/kontakt.html>. Eventuella ändringar i e-postadresserna ska meddelas till valstödet (vaalituki@om.fi).

10. Närmare information

Närmare upplysningar om valet:

- www.vaalit.fi
- valdirektör Arto Jääskeläinen, tfn 02951 50128,
- konsultativ tjänsteman Jussi Aaltonen, jussi.m.aaltonen@om.fi, tfn 02951 50560,
- överinspektör Heini Huotarinen, tfn 02951 50127,
- administrativ medarbetare Terttu Tuomi, tfn 02951 50206,
- Närmare upplysningar i frågor som gäller valdatasystemet: valstödet vid Rättsregistercentralen, tfn 02956 65609, där samtalen besvaras av Anniina Tjurin (VAT-huvudanvändare), Marita Kolehmainen, Mira Keränen, Juha Mäenalusta och Timo Kauppila.

E-postadresser: fornamn.efternamn@om.fi samt vaalituki@om.fi.

Valdirektör

Arto Jääskeläinen

Överinspektör

Heini Huotarinen

BILAGOR 1) Om bestämmandet av de allmänna förhandsröstningsställena
2) Valutbildning 2017
3) Vissa bestämda tider i kommunalvalet 2017

SÄNDLISTA Utrikesministeriet
Befolkningsregistercentralen

Om bestämmandet av de allmänna förhandsröstningsställena

Vid bestämmandet av de allmänna förhandsröstningsställena bör kommunstyrelsen fästa uppmärksamhet vid det följande:

Det måste finnas tillräckligt många förhandsröstningsställen

Kommunen måste absolut se till att det i kommunen finns tillräckligt många allmänna förhandsröstningsställen i förhållande till antalet röstberättigade invånare i kommunen så att väljarna kan rösta på förhand utan något större besvär och utan att det skulle ta en onödigt lång tid.

Var ska förhandsröstningsstället ligga?

Förhandsröstning bör ordnas på en plats som är lätt att hitta och som väljarna gärna kommer till. Förhandsröstningen kan ordnas t.ex. på en sådan plats som medborgarna också annars ofta besöker. Det ska dock ses till att även de som bor utanför tätorten har goda möjligheter att rösta på förhand.

Förhandsröstningsstället bör dessutom vara så neutralt som möjligt beträffande ideologiska och ekonomiska sammankopplingar för att trygga att de flesta av väljarna gärna kommer till platsen.

I de senaste valen har man fått bra erfarenheter av bl.a.

- postkontor,
- bibliotek,
- olika affärs- och köpcentrum,
- kommunhus och andra kommunala ämbetsverk,
- olika läroverk,
- kommunala servicecentrum och
- samserviceställen samt
- ambulerande röstningsställen, dvs. röstningsbussar, förbindelsefartyg och motsvarande.

Ett exempel på en ny slags lösning har varit det allmänna förhandsröstningsstället på Helsingfors flygplats.

Förhandsröstning måste ordnas på en plats som alla röstberättigade har tillträde till. Därför kan förhandsröstning inte ordnas t.ex. på ett garnisonsområde.

Förhandsröstningsställets tillgänglighet

Uppmärksamhet bör fästas vid att funktionshindrade och på annat sätt rörelsehindrade har goda möjligheter att rösta på förhand. I mån av möjlighet bör parkeringsplats för

funktionshinderades fortskaffningsmedel reserveras i omedelbar närhet av röstningsstället och hjälp ordnas för funktionshinderade både på röstningsstället och utanför det. Eventuella trösklar och trappor på röstningsstället ska förses t.ex. med ramp så att de som använder eldriven rullstol eller rollator kommer till röstningsplatsen utan svårigheter. Med tanke på rullstolsburna bör det dessutom finnas ett röstningsbås i vilket man ryms med rullstol eller ett fristående skrivunderlägg med skärm så att väljaren kan fylla i sin röstsedel i skydd för andras blickar. Det ska strävas efter att de brister i förhandsröstningsställenas tillgänglighet som eventuellt upptäckts vid tidigare val åtgärdas före valet.

Ordningen på förhandsröstningsställena och förbudet mot valreklam

Det ska ses till att förhandsröstningsstället har sådana lokaler och ligger på ett sådant ställe att det lämpar sig för förhandsröstning också med tanke på ordningen på röstningsstället. I 56 § 1 mom. i vallagen föreskrivs om ordningen på förhandsröstningsställena och i samband med detta om det s.k. förbudet mot valreklam. Av praktiska skäl kan förbudet mot valreklam på vissa förhandsröstningsställen omfatta ett mer begränsat område än i fråga om ett röstningsställe på valdagen. Om förhandsröstningsstället finns t.ex. i ett köpcentrum ska kommunens centralvalnämnd vid behov på förhand kontakta köpcentrets ledning för att säkerställa att förhandsröstningen på ett behörigt sätt beaktas i centrets övriga verksamhet. I fråga om omfattningen av förbudet mot valreklam kan det i detta fall anses som minimikrav att valkampanjer och valreklam inte syns till eller hörs på förhandsröstningsstället eller vid ytterdörren/ingången till förhandsröstningsstället.

Tillräckligt med utrymme och tillräckligt många valförrättare

Förhandsröstningsstället bör vara tillräckligt stort så att röstningen kan förrättas smidigt och tillförlitligt, dvs. med bevarande av valhemligheten, valfriheten och valfriden (56 § 2 mom. i vallagen). I utrymmet ska kunna placeras ett tillräckligt antal punkter för kontroll av identiteten, givande av rötsedlar och mottagning av röstningar. Utrymmet ska vara dimensionerat och ordnat så att det uppstår så lite rusning och köer som möjligt.

Rusning beror ofta på att förhandsröstningen ordnas i en sådan lokal där det inte finns plats för tillräckligt många röstningsbås eller punkter för mottagning av röstningar och/eller på att det inte finns tillräckligt många valförrättare vid mottagningspunkten. Det är ju i allmänhet inte själva röstningen som tar tid utan just mottagandet av röstningen (dvs. när valförrättaren stämplar rötsedeln, rötsedeln innesluts i valkuvertet, följbrevet fylls i och undertecknas, valkuvertet och följbrevet innesluts i ytterkuvertet samt en anteckning om att väljaren har röstat görs i rösträttsregistret). Därför bör kommunerna se till att det finns tillräckligt med mottagningspunkter. I praktiken betyder detta att det ska finnas tillräckligt med personal och att förhandsröstningen ordnas i ett tillräckligt stort utrymme så att röstningen ur väljarens synpunkt går så snabbt och smidigt som möjligt.

Brandsäkerheten

Förhandsröstningsstället ska placeras i byggnaden så att utrymningsvägarna hålls oblockerade. Skyltarna för utrymningsvägarna får inte täckas. Det är skäl att vid behov på förhand säkerställa hos den regionala räddningsmyndigheten att arrangemangen har skötts korrekt.

Dagarna och tiderna då förhandsröstningsstället är öppet

Enligt 47 § vallagen ska ett allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet vara öppet för förhandsröstning under alla dagar som infaller under förhandsröstningsperioden, om inte något annat av särskilda skäl bestäms genom beslut av kommunstyrelsen. Ett sådant särskilt skäl är i praktiken enbart det att antalet förhandsröstande i en del av kommunen eller i en tätort uppskattas vara litet. I varje kommun ska det dock finnas minst ett förhandsröstningsställe som är öppet under alla dagar som infaller under förhandsröstningsperioden (29.3 - 4.4.2017). Förutom detta förhandsröstningsställe kan det i olika delar av kommunen finnas andra förhandsröstningsställen, som är öppna under en kortare tid än sju dagar.

Enligt 48 § i vallagen beslutar kommunstyrelsen också de dagliga öppettiderna. Förhandsröstningsstället får dock inte vara öppet vardagar före klockan 8 eller efter klockan 20 eller lördagar och söndagar före klockan 9 eller efter klockan 18. Enligt tidigare erfarenhet lönar det sig att hålla förhandsröstningsstället öppet till klockan 20 minst under de två sista dagarna under förhandsröstningsperioden.

I de senaste valen har man i landsbygden strävat efter att trygga möjligheterna att rösta så att det utöver förhandsröstningsstället i kyrkbyn har funnits allmänna förhandsröstningsställen även i de mindre byarna. Dessa röstningsställen har varit öppna under en kortare tid på samma sätt som t.ex. ett ambulerande förhandsröstningsställe. Till exempel i en kommun fanns det i det senaste valet utöver det allmänna förhandsröstningsstället i kyrkbyn totalt åtta andra allmänna förhandsröstningsställen, som hade en kortare öppettid.

Använd helst samma förhandsröstningsställen från val till val

Förhandsröstningen bör i mån av möjlighet ordnas på samma ställe från val till val, eftersom väljarna på detta sätt lättare vet var de kan rösta på förhand. Att sluta använda ett visst ställe, att flytta stället eller att ändra på öppettiderna utan något tvingande skäl kan orsaka ovisshet bland väljarna.

Tillräckligt med information och anvisningar

Kommunen ska aktivt informera kommuninvånarna om var kommunens förhandsröstningsställen finns samt om deras öppettider. I praktiken kan denna information ges bl.a. med hjälp av kungörelser, utomhusreklam, tidningsannonser, tidningsartiklar, informationsblad som skickas till alla hushåll eller på kommunens webbplats. Till lokala tidningar och lokalradion bör skickas en förteckning över de allmänna förhandsröstningsställena och deras öppettider.

På samma sätt som tidigare bifogas det till meddelandekortet som skickas till väljarna en förteckning över de allmänna förhandsröstningsställena inom deras valkrets.

Vägen till förhandsröstningsstället ska märkas tydligt, t.ex. med vägvisare och skyltar.

Ordnandet av förhandsröstningen i ett ambulerande förhandsröstningsställe

Förhandsröstningen i ett ambulerande förhandsröstningsställe kan ordnas t.ex. på följande sätt: det ordnas ett röstningsutrymme i en buss eller motsvarande fordon, det fastslås en daglig rutt och tidtabell för bussen, det informeras aktivt om var och när bussen stannar och därefter genomförs planen och förrättas röstningen. Adressen till var och en plats där bussen stannar och de tider då den stannar ska registreras i valdatasystemets register över röstningsställen. Det är viktigt att kommunen informerar om var det ambulerande förhandsröstningsstället stannar, eftersom detta inte anges skilt i förteckningen som skickas till väljarna med meddelandekortet.

VALUTBILDNING 2017

Det preliminära programmet för kurserna presenteras nedan. Även tiderna är preliminära och tiden som reserverats för vart ärende kan dras ut efter behov.

Klockan	Ämne	Utbildare
9.00	Kursdagen öppnas	JM
9.05	Kandidatuppställningen vid kommunalval, m.m. - valbarhet till fullmäktige, - myndighetsuppgifter vid kandidatuppställning	Finlands Kommunförbund
10.15	Kommunala centralvalnämndens andra uppgifter, m.m. - information, valmaterial, vallängder, arrangemangen kring förhandsröstningen och röstningen på valdagen, granskning av förhandsröstningshandlingarna	JM / RRC
12.00	Lunch	
13.00	Kommunala centralvalnämndens andra uppgifter forts- ätter - räknandet och fastställandet av valresultatet	JM / RRC
13.30	Förrättning av förhandsröstningen och röstningen på valdagen	JM / RRC
15.30	Kursdagen avslutas	JM

Kursdagarna ordnas enligt följande:**1. VANDA**

Tid: Fredag 10.2.2017
Plats: Vetenskapscentret Heureka / auditoriet
Adress: Vetenskapsparken 1, 01300 VANDA

2. ÅBO

Tid: Måndag 13.2.2017
Plats: okouskeskus Mauno / auditoriet
Adress: Tykistökatu 6 A, 20520 ÅBO

3. BJÖRNEBORG

Tid: Tisdag 14.2.2017
Plats: Stadshuset / fullmäktigesalen
Adress: Hallituskatu 12, 28100 BJÖRNEBORG

4. ROVANIEMI

Tid: Tisdag 14.2.2017
Plats: Stadshuset / fullmäktigesalen
Adress: Hallituskatu 7, 96100 ROVANIEMI

5. ULEÅBORG

Tid: Onsdag 15.2.2017
Plats: Tiedekeskus Tietomaa / auditoriet
Adress: Nahkatehtaankatu 6, 90100 ULEÅBORG

6. TAMMERFORS

Tid: Onsdag 15.2.2017
Plats: Tampere-talo / mötesrummet Sonaatti
Adress: Yliopistonkatu 55, 33100 TAMMERFORS

7. JYVÄSKYLÄ

Tid: Torsdag 16.2.2017
Plats: Cygnaeustalo, 2. vån. / Anni ja Helmi
Adress: Cygnaeuksenkatu 1, 40100 JYVÄSKYLÄ

8. TAVASTEHEUS

- **möjlighet att delta via Skype/Lync (närmare anvisningar om detta ges senare)**

Tid: Fredag 17.2.2017
Plats: Original Sokos Hotel Vaakuna / Vaakuna-salen
Adress: Possentie 7, 13200 TAVASTEHEUS

9. VASA (på finska)

Tid: Måndag 20.2.2017
Plats: Original Sokos Hotel Royal Vaasa / Auditoriet Gloria 2
Adress: Hovrättsplanaden 18, 65100 VASA

10. VASA (på svenska)

Tid: Tisdag 21.2.2017
Plats: Original Sokos Hotel Royal / Mötesrummet 13-15
Adress: Hovrättsplanaden 18, 65100 VASA

11. KUOPIO

Tid: Tisdag 21.2.2017
Plats: Kuopio stadshus / fullmäktigesalen
Adress: Tulliportinkatu 31, 70110 Kuopio

12. S:T MICHEL

Tid: Onsdag 22.2.2017
Plats: S:t Michels stadshus / fullmäktigesalen
Adress: Raatihuoneenkatu 6, 50100 S:T MICHEL

BILAGA 3

Vissa bestämda tider i kommunalvalet 9.4.2017

Tidpunkt	⁷	Utförs av	Åtgärd	Vallagen
I början av 2013		Fullmäktige	Kommunala centralvalnämnden tillsätts	13 § 1 och 3 mom.
April 2016 senast		Fullmäktige	Indelningen i röstningsområden ändras vid behov och ändringen meddelas magistraten	8 § 1 och 2 mom.
9.10.2016 tidigast		Kandidaten	Sådana kostnader för kandidaten valkampanj som finansieras med valfinansiering kan börja uppkomma	⁸
9.10.2016		Partiet och partiföreningen	Kampanjtiden för kommunalvalet inleds	⁹
30.11.2016 kl. 24		Befolkningsregistercentralen	Kommunens invånarantal kontrolleras enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet för att fastställa antalen kommuninvånare som krävs för att bilda en valmansförening	150 § 1 mom.
30.11.2016 kl. 24			Kommunens invånarantal kontrolleras enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet för att fastställa antalen ledamöter i fullmäktige	¹⁰
31.12.2016 senast		Kommunstyrelsen	Meddelande till justitieministeriet om fullmäktiges beslut om antalet fullmäktigeledamöter eller ändring av ett tidigare beslut	¹¹
31.12.2016 senast		Statsrådet eller finansministeriet	Beslut om ändring av kommunindelningen	¹²

⁷ Numret visar hur många dagar före eller efter valdagen som åtgärden ska utföras enligt vallagen (714/1998).

⁸ L om kandidaters valfinansiering (273/2009), 2 § 1 mom.

⁹ PartiL (683/2010), 8 § 3 mom.

¹⁰ KommunalL (410/2015), 16 § 3 mom.

¹¹ KommunalL 16 § 2 mom

¹² Kommunstrukturlagen (1698/2009), 21 och 22 § Tidsfristen enligt kommunstrukturlagen är 30.6.2017. Enligt regeringens proposition RP 268/2014 rd ska statsrådet dock fatta beslut om sammanslagningen av kommuner före utgången av året före valåret, så att valet kan förrättas i de kommuner som sammanslagningen gäller enligt den nya kommunindelningen vid den normala tidpunkten i april.

I god tid		Statsrådet	Förordningen om de finska beskickningar och deras verksamhetsställen som är förhandsröstningsställen samt de allmänna förhandsröstningsställena vid kommunalvalet i landskapet Åland utfärdas	9 § 1 mom. 2) punkten
I god tid		Kommunstyrelsen	Beslut om de allmänna förhandsröstningsställena i kommunen	9 § 1 mom. 1) punkten
I god tid		Kommunstyrelsen	Bestämmande av vilka verksamhetsställen inom socialvården som ska vara förhandsröstningsställen i kommunen	9 § 1 mom. 3) punkten
I god tid		Kommunstyrelsen	Beslut om röstningsställena på valdagen	9 § 3 mom.
I god tid		Kommunstyrelsen	Valnämnderna och valbestyrelserna tillsätts	15 § 1 mom.
Fredag 13.1.2017 kl. 12 senast		Centralvalnämnden	Centralvalnämndens kontaktuppgifter meddelas till Befolkningsregistercentralen via valdatasystemet	13 § 4 mom.
Fredag 13.1.2017 kl. 12 senast ¹³		Kommunstyrelsen/ centralvalnämnden	Befolkningsregistercentralen meddelas uppgifterna om kommunens allmänna förhandsröstningsställen via valdatasystemet	9 § 4 mom.
Fredag 13.1.2017 kl. 12 senast		Kommunstyrelsen/ centralvalnämnden	Befolkningsregistercentralen meddelas uppgifterna om kommunens vallokaler på valdagen via valdatasystemet	9 § 3 mom.
I god tid		Justitieministeriet	De allmänna förhandsröstningsställena och deras öppettider tillkännages	49 § 3 mom.
I god tid		Centralvalnämnden	De allmänna förhandsröstningsställena och vallokalerna på valdagen i kommunen tillkännages	49 § 1 mom. och 67 § 3 mom.

¹³ Den sista tidpunkten enligt vallagen är 17.1.2017, men eftersom det till meddelandekortet som postas till varje röstberättigad bifogas en förteckning över förhandsröstningsställen och deras adresser samt öppettider i den röstberättigades valkrets, ska uppgifterna meddelas senast 13.1.2017 kl. 12.

I god tid		Befolkningsregistercentralen	Medborgare i andra medlemsstater i EU, som uppfyller villkoren för rösträtt, meddelas att de kommer att ha rösträtt och vara valbara vid kommunalvalet ¹⁴	22 §
I god tid		Centralvalnämnden	Valförrättare till de allmänna förhandsröstningsställena i hemlandet förordnas	17 § 2 mom.
I god tid		Chefen för den finska beskickningen	Valförrättaren till det allmänna förhandsröstningsstället i utlandet förordnas	17 § 2 mom.
I god tid		Befälhavaren för ett finskt fartyg	Valförrättaren för röstning på fartyget förordnas	17 § 2 mom.
Fredag 17.2.2017 klockan 24	51.	Befolkningsregistercentralen och magistraterna	Uppgifterna i rösträtsregistret fastställs	18 § 2 och 3 mom.
I god tid eller senast måndag 20.2.2017		Centralvalnämnden	Kungörande av antalet fullmäktigeledamöter som ska väljas Kungörelsen kan utfärdas i samband med den kungörelse som nämns i 34 § 2 mom. (se nästa punkt).	145 §
Måndag 20.2.2017 senast	48.	Centralvalnämnden	Beslut om arrangemangen kring mottagandet av kandidatansökningarna Angående beslutet avfattas en kungörelse som ska delges de valombud som partierna har meddelat och uppsättas till påseende i centralvalnämndens sammanträdeslokal samt offentliggöras på det sätt som kommunens tillkännagivanden meddelas för kännedom ¹⁵	34 §
Måndag 20.2.2017 senast	48.	Justitieministeriet	Centralvalnämnderna meddelas partierna som införts i partiregistret och deras namntecknare	32 §
Onsdag 22.2.2017 senast	46.	Befolkningsregistercentralen	Upprättande av rösträtsregistret	18.1 §

¹⁴ I praktiken ska även andra utlänningar som uppfyller villkoren för rösträtt meddelas om att de kommer att ha rösträtt.

¹⁵ KommunalL 108 §.

Måndag 27.2.2017	41.	Magistraterna	Rösträtsregistret finns framlagt för kontroll i magistraterna och på andra eventuella ställen enligt vad Befolkningsregistercentralen bestämmer	23 § 1 mom.
Tisdag 28.2.2017 före kl. 16 senast	40.	Valombudet	Kandidatansökan samt meddelande om valförbund och gemensam lista ges in till valkrets-nämnden	152, 154 och 156 §
Måndag 6.3.2017	34.	Centralvalnämnden	Kandidatansökningarna granskas och eventuella anmärkningar görs till valombuden Partiernas, gemensamma listornas och valmansföreningarnas inbördes ordningsföljd bestäms för sammanställningen av kandidatlistorna	36 § 37 §
Onsdag 8.3.2017 före kl. 16	32.	Valombudet	Kandidatansökan och dess bilagor korrigeras och kompletteras vid behov	38 §
Onsdag 8.3.2017 efter kl. 16	32.	Centralvalnämnden	De kandidatansökan som inkommit inom utsatt tid behandlas på nytt och beslut med anledning av anmälningar om valförbund och gemensamma listor fattas	39 §
Torsdag 9.3.2017 före kl. 12	31.	Valombudet	Ett parti eller en valmansförening, vars anmälan om anslutning till ett valförbund eller en gemensam lista inte har blivit godkänd, kan återta sin kandidatansökan	40 § 2 mom.
Torsdag 9.3.2017 innan sammanställningen av kandidatlistor uppgörs	31.	Centralvalnämnden	Efter att kandidatansökningarna har behandlats fattas beslut om att stryka en kandidat från sammanställningen av kandidatlistorna eller på grund av att kandidatansökan har återtagits	40 §
Torsdag 9.3.2017 vid mötet som inleds senast kl.16	31.	Centralvalnämnden	Uppgörande av sammanställningen av kandidatlistorna	41 §
Torsdag 9.3.2017	31.	Centralvalnämnden	I det riksomfattande kandidatregistret förs in de uppgifter om kandidaterna som finns i sammanställningen av kandidatlistorna samt kandidaternas personbeteckningar	43 § 2 mom.

Torsdag 9.3.2017 tidigast efter att sammanställningen av kandidatlistorna har uppgjorts	31.	Kandidaten	Frivillig förhandsredovisning om valfinansieringen kan lämnas in till statens revisionsverk	16
Torsdag 16.3.2017 senast	24.	Befolkningsregistercentralen	Ett meddelandekort skickas till de röstberättigade vars adress är känd	21 § 4 mom.
Onsdag 22.3.2017	18.	Valförrättare	Förhandsröstningen ombord på finska fartyg inleds	47 § 1 mom.
Fredag 24.3.2017 före kl. 16	16.	Röstberättigad eller någon annan person	Rättelseyrkanden som gäller rösträttsregistret framställs hos magistraten	24 § 1 mom.
Måndag 27.3.2017	13.	Magistraten	Rättelseyrkandena avgörs	25 § 1 mom.
Omedelbart efter magistratens beslut		Magistraten	Beslut till följd av rättelseyrkanden delges parterna och om beslutet innefattar att personen i fråga införs i rösträttsregistret, skickas ett meddelandekort	25 § 2 mom.
Tisdag 28.3.2017 före kl. 12	12.	Magistraten	I rösträttsregistret görs de anteckningar som föranleds av beslutet som fattats till följd av rättelseyrkandet	25 § 1 mom.
Tisdag 28.3.2017 före kl. 12	12.	Befolkningsregistercentralen och magistraten	I rösträttsregistret görs de anteckningar som föranleds av självrättelse	26 § 1 mom.
Utan dröjsmål		Befolkningsregistercentralen och magistraten	Befolkningsregistercentralens eller magistratens beslut som föranleds av självrättelser delges parten och meddelandekort skickas	26 § 2 och 3 mom.
Senast den sjunde dagen efter den dag då parten delgavs beslutet eller det publicerades i den officiella tidningen		Den som framställde rättelseyrkandet	Besvär hos förvaltningsdomstolen över ett beslut av magistraten genom vilket ett rättelseyrkande har förkastats eller avvisats och över ett beslut av Befolkningsregistercentralen eller magistraten genom vilket en person med stöd av 26.2 § antecknats i rösträttsregistret som saknande rösträtt	27 § 1 mom.

¹⁶ L om kandidaters valfinansiering, 11 §

Tisdag 28.3.2017 fr.o.m. kl. 12	12.	Befolkningsregistercentralen	Rösträttsregistret vinner laga kraft	28 § 1 mom.
Tisdag 28.3.2017 före kl. 16 senast	12.	En röstberättigad som vill rösta hemma	Anmälan till den kommunala centralvalnämnden om önskan att rösta hemma	55 §
Onsdag 29.3.2017	11.	Valförrättarna, valbestyrelsen	Förhandsröstningen i hemlandet och i finska beskickningar utomlands inleds	47 § 1 mom.
Lördag 1.4.2017	8.	Valförrättare	Förhandsröstningen i utlandet avslutas	47 § 1 mom.
Tisdag 4.4.2017	5.	Valförrättarna, valbestyrelsen	Förhandsröstningen i hemlandet avslutas	47 § 1 mom.
Onsdag 5.4.2017 från och med klockan 19	4.	Justitieministeriet	Vallängderna matas ut ur rösträttsregistret röstningsområdesvis och längderna tillställs de kommunala centralvalnämnderna	71 § 1 mom.
Fredag 7.4.2017 klockan 19	2.	Centralvalnämnden	Förhandsröstningshandlingarna granskas så att de handlingar som kommit in före kl. 19 hinner behandlas	63 § 1 mom.
Söndag 9.4.2017 kl. 9-20	VD	Valnämnden	Röstning på valdagen	68 och 144 §
Söndagen 9.4.2017 tidigast kl. 15 eller av särskilda skäl efter centralvalnämndens prövning kl. 12	VD	Centralvalnämnden	Förhandsrösterna räknas	86 § 1 mom.
Söndagen 9.4.2017 efter kl. 20	VD	Valnämnden	Preliminär rösträkning	78 §
Måndag 10.4.2017 senast kl. 12	1.	Centralvalnämnden	Rösterna som avgetts på valdagen kontrollräknas	87 § 1 mom.
Onsdagen 12.4.2017 vid mötet som inleds senast kl. 18	3.	Centralvalnämnden	Valresultatet fastställs och offentliggörs samt resultatet tillkännages	95 §
Inom 14 dagar efter att valresultatet har offentliggjorts		Ändringssökanden	Besvär över beslut av centralvalnämndens beslut med vilket valresultatet har fastställts ska anföras hos förvaltningsdomstolen	100, 101 och 102 §
När valresultatet har vunnit laga kraft		Justitieministeriet	Arkivutskriften matas ut ur rösträttsregistret	29 § 3 mom.

Efter att arkivutskriften har matats ut		Befolkningsregistercentralen	Uppgifterna i rösträtsregistret utplånas	29 § 3 mom.
Inom två månader från att valresultatet har fastställts (senast måndagen 12.6.2017)		Den som valts till fullmäktige och den som bestämts till ersättare	Redovisning om valfinansiering ska lämnas in till statens revisionsverk	¹⁷

¹⁷ L om kandidaters valfinansiering , 5 och 8 §